

Folketingets Kulturdvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

Den 7. marts 2018

Folketingets Kulturdvalg har den 9. februar 2018 stillet mig følgende spørgsmål, nr. 88 (Alm. del), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

Ministeren bedes oplyse, om de nuværende regler for arkæologiske screeninger og udgravninger forud for byggeri sikrer en prioritering af indsatsen ud fra en faglig vurdering af væsentlighed, herunder sandsynligheden for at finde væsentlige arkæologiske fund?

Svar:

Jeg har anmodet Slots- og Kulturstyrelsen om en udtalelse. Styrelsen har i forlængelse heraf oplyst nedenstående, som jeg kan henholde til mig.

”Slots- og Kulturstyrelsen kan oplyse, at det er regler i museumslovens kapitel 8, som er afsættet for foretagelse af screeninger, forundersøgelser og egentlige arkæologiske undersøgelser. Det er styrelsen, som administrerer reglerne om større forundersøgelser og egentlige arkæologiske undersøgelser, men det sker i samarbejde med 27 museer med arkæologisk ansvarsområde. Screeninger og mindre forundersøgelser varetages af museerne.

Det, som er styrende i forhold til varetagelsen af opgaverne og i sidste ende, om der skal foretages en egentlig arkæologisk undersøgelse, er, om der er tale om *væsentlige fortidsminder*, der bibringer ny viden. Som beskrevet nedenfor, er formålet med opgaverne, at der fra screeningen til en evt. egentlig arkæologisk undersøgelse, at der sker en prioritering og vurdering af fortidsminders væsentlighed.

Det er i forhold til varetagelsen af opgaverne også af væsentlig betydning, at forsinkelse af bygherrerne projekter i størst muligt omfang undgås.

Den arkæologiske screening er en arkivalsk kontrol af byggesager på baggrund af den eksisterende viden om arkæologiske forekomster. Styrelsen kan oplyse, at museerne i 2016 screenede ca. 100.000 bygge- og anlægssager m.m. Ved screening er museernes vigtigste prioriteringsredskab lokalkendskabet til det forhistoriske kulturlandskab samt Slots- og Kulturstyrelsens strategier for historiske perioder.

Der foretages forundersøgelser i ca. 0,5 -1 % af de screenede sager. Forundersøgelser er frivillige for bygherrer og iværksættes ved 1) at museet foreslår bygherre en frivillig forundersøgelse på baggrund af en begrundet formodning om væsentlige fortidsminder på arealet, eller 2) ved at bygherre anmoder museet om at foretage en forundersøgelse med henblik på at frigive området til anlægsarbejde.

Ved en forundersøgelse afdækkes det, om der er fortidsminder på det aktuelle område. Er det tilfældet, vurderes fortidsmindernes udbredelse, kontekst, bevaringstilstand, væsentlighed og udsagnsværdi, samt om fortidsmindet bringer ny viden. På baggrund af indstilling fra museet træffer Slots- og Kulturstyrelsen afgørelse om, hvorvidt der skal foretages en større forundersøgelse, herunder om budgettets størrelse.

Ca. 1/3 af de gennemførte forundersøgelser fører til egentlige arkæologiske undersøgelser. Sidstnævnte kan iværksættes, såfremt der findes væsentlige fortidsminder, og bygherre ønsker arealet frigivet til et byggeprojekt. Inden en arkæologisk undersøgelse iværksættes, skal styrelsen træffe afgørelse herom, herunder budgettets størrelse. Styrelsen foretager som nævnt i den forbindelse en vurdering af, om der er tale om *væsentlige fortidsminder*, der bibringer ny viden. Dvs. om der er grundlag for at gennemføre en arkæologisk undersøgelse.

Under vejs fra museets screeninger til gennemførelse af forundersøgelser og egentlige arkæologiske undersøgelser sker der således en vurdering af fortidsmindernes væsentlighed.

Rigsrevisionen undersøger i øjeblikket administrationen af de bygherrebetalte arkæologiske undersøgelser, herunder spørgsmålet om prioritering af indsatsen. Slots- og Kulturstyrelsen er i dialog med Rigsrevisionen, og det forventes, at Rigsrevisionen afgiver sin beretning inden påske.”

Mette Bock